

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Péterfi István

Cím:

Zenei KRÓNKA

Külföldi művészek vendégszereplései

Nepesemény

1960. dec. 16.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

(Idő)

(Hely)

Helyszám

emély

1960

78 (0645)

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Dean Dixon, amikor tavaly, az egyik nyári, Károlyi-kerti hangversenyen először bemutatkozott, egy csapásra igazolta sok országban elismert nevét. Mostani látogatása alkalmával a néger karmestert még jobban szívbe zártta a magyar főváros közönsége. Két estén lépett fel: előbb az Erkel Színházban az *Allami Hangversenyzenekar*, majd a Zeneakadémián a *Rádió Szimfonikus Zenekara* élén. Mindkét együttesünk közvetlenül, eredményes külföldi útja után lépett a dobogóra, de a két zenekar játékán nyoma sem érződött az út fáradtságának, sőt,

inkább úgy tűnt: a külföldi sikerek jogosságát itthon is fokozott becsúggal bizonyítani akarták. Dixon karmesternek tehát mind a két estén lelkes gárda állott rendelkezésére. Karmester és zenekar kölcsönösen meg lehetett elégedve egymással. Dixon igen világosan, szemléltetően dirigál. A szélsőségektől tartózkodik mind mozdulataiban, mind tempóiban, és a művek értelmezésében is. Az a fajta szuggesztív egyéniség, aki bár „hagyja muzsikálni” a zenekart, elképzeléseit — s azok igen hitelesek, érdekesek — nagyon következetesen végigviszi.

Az Erkel Színházban *Berlioz Római karnevál* című, csillogó nyitányát vezényelte, majd két hatalmas, romantikus művet dirigált: *Schubert V. szimfóniáját* meleg dallamaival, és *Brahms hősi III. szimfóniáját* drámai pátozzával. A második esten három igen népszerű művet vezényelt: *Prokofjev Klasszikus szimfóniája*, *Dvorak Uj világ szimfóniája*, közül pedig *Csajkovszkij Hegedűversenye* szerepelt a műsoron. A versenymű szolista, *Garai György* (néhány hónapja Lipcsébe szerződött, most mint vendég jött haza) zengő, sima tónussal, fölüeny virtuozitással játszotta a magánszólomat.

*

Másik külföldi karmestervendégünk, *Mircea Basarab* már szintén sikerrel szerepelt nálunk: tavaly, a nagy román dirigens: *Georgescu* mellett, mint a bukaresti *Enescu Zenekar* egyik karmestere mutatkozott be. Most az Operaház tagjaiból alakult *Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara* első idei bérleti hangversenyét vezényelte az Operaházban. Erkel Ferenc alapította több mint száz évvel ezelőtt a Filharmóniai Társaságot, s azóta a magyar zene-történetben jelentős hivatást teljesített. A legutóbbi években azonban, mivel két színház megszokszorozódott operaelőadásait látja el, erősen korlátozta koncerttevékenységét. De az nyilvánvaló, hogy az az együttes, amelynek soraiban a hangszerek sok mestere foglal helyet, nemcsak múltjával dicsekedhetik, hanem jelene, jövője is van, és kell is, hogy legyen. Ha a hangversenyek számát nem is gyarapíthatja, arra egykori karnagyai: *Erkel Ferenc* és *Sándor, Mahler Gusztáv, Richter János, Nikisch Artúr* és *Kerner István* hagyatéka kötelezi, hogy a minőségben ezentúl is kitűnjék. Az idej első estén *Doru Popovic*, a nálunk eddig ismeretlen román zeneszerző két kis vázlata (preludium és scherzo) vezette be a programot. *Mozart* fuvola-hárfa versenyművét elsőfuvolásuk: *Hartai Ferenc* és *Lubik Hedvig*, a mind szebben fejlődő fiatal hárfaművész nő játszotta, stílusban is, hangzásban is igen finoman. A műsor második felében a rokonszenves bukaresti karnagy *Csajkovszkij V. szimfóniáját* vezényelte. A mű dinamikai és ritmikai lehetőségeinek kiaknázása alkalmat adott, hogy mind a fúvósok, mind a vonósok csoportjai valósággyag ragyogtassák képességeiket.

*

Énekesvendégeinket két világhíró művész reprezentálta. Előbb *Irina Arhipova*, a moszkvai Nagyszínház magánénekese, majd *Giuseppe di Stefano*, a Milánói

Scala és a New York-i Metropolitan világhíró tenoristája látogatott a magyar fővárosba. Az egyik csak nemrégiben indult fényesnek ígérkező pályáján, a másik nyilván már megtette sok babérral koszorúzott karrierjének nagyobb részét.

Arhipova Carmen és *Amneris* szerepében mutatkozott be. *Bizet* gitánája zenei és színpadi sokrétű jellemzésében csak igen ritkán talál olyan nagyszerű alakítóra, mint *Arhipova*. Hajlékony, gazdagon árnyalt hangja, szép megjelenése, temperamentuma, remek színészi vénája mintha erre a szerepre jelölték volna ki. A *Verdi*-operában különösen mezzoszopránjának kiegyenlített, terjedelmes regisztereit, a drámai fokozásokban való nagy erejét, színes, árnyalt énekét élvezhetjük.

Giuseppe di Stefano a híres, világhíró olasz tenorista fellépésének híre — mint ahogy az ilyenkor történni szokott — már előzetesen a szenzáció légkörét idézte fel. Ezeket az úgynevezett „szenzációs” vendégszerepléseket sokan még ma is olyan társadalmi parádénak tartják, ahonnan nem akarnak hiányozni. A jegyek „rekordára” ellenére annyi volt a jegyigénylő, hogy bizonyítva a Sportesarnokot is megtölthették volna.

Di Stefanónak még csak az első fellépését hallottuk — az *Alarcosbálban* *Richard* gróftól énekelte — és ennek alapján mondjuk el véleményünket. A neves művész kétségtelenül egyik kiváló képviselője az olasz hőstenor sze-

repkörnek. Tökéletes biztonsággal énekel, s áriáinak felépítésében fölüenyesen teljesíteni tudja azt, amit elképzel. A hallgatóság nagy részénél olyan tetszést váltott ki, főként az előadás második részében emelkedő, s az utolsó felvonásban meg éppen pompás produkciójával, hogy minden áriája, jelenete után zúgott a taps. Hogy nem került sor ismétlésre, az nyilván nem a sűrű tetszésnyilvánítás miatt. Viszont a hűségese tájékoztatáshoz azt is hozzá kell tenni: az itt-ott merev orgánumban nem éreztük azt a varázst, amelylyel *Benjamino Gigli*, *Lauri Volpi*, *Aureliano Pertile*, a fiatal *Tito Schipa*, *Fléta* hangja sok-sok évvel azután is, hogy hallottuk őket, még most is a fülünkben cseng. Lehet, hogy a távoli szép emlékek szubjektivitása is befolyásolta e sorok íróját, azonban az előadás szüneteinek vitái arról győzték meg, hogy nézete megalapozott.

Viszont nem tartanám méltányosnak, hogy az *Alarcosbál* egész előadását, hazai együttesünk teljesítményét most részletesen elemezzem. Az előadásban ugyan *Ferencsik János* sodró lendületű vezénylése alatt több kitűnő hazai művészünk szerepelt és sok szép, hatásos momentum is adódott, sőt, a tapsoknak, tetszésnyilvánításoknak vége-hossza nem volt, de a vendégművész késői megérkezése miatt csak hevenyészett próbát tarthattak. Bizonyítva az ebből fakadó nyugtalanság lehetett az oka nem egy feltűnő intonációs bizonytalanságnak.

Péterfi István